

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шаян. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий.
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зок.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 зок.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Велика політична дискусія у палаті громад.

ЛОНДОН, 10. 4. ПАТ. Нині на засіданні палати громад міністер Саймон виступив промовою на тему закордонної політики, закінчуючи свою промову тим, що візити англійських міністрів в європейських столицях мали на меті поінформувати про погляди інших урядів на питання конференції у Стрезі.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

Гітлер виразно заявив, що Німеччина не хоче підписати східного пакту, де є клявузал про взаємну поміч. Німеччина не хоче пакту взаємної помічі з більшовниками. Прихильно поставитися до договору про ненапад між великими державами, зацікавленими справою сходу, як той договір мусів би мати консультативні функції на випадок нападу. Теж Литва не може брати участі в договорі про ненапад.

СТАНОВИЩЕ СОВІТІВ.

Большевицький уряд заявив Іденові, що вони, що теперішня ситуація примушує прокламувати аусіаля, створити систему безпеки в Європі за аканіями комунікату з 3. лютого. На думку большевицького уряду східний пакт не може до того, щоби окрузити будьяку іншу державу, а має на меті безпеку всіх його учасників. Участь Польщі і Німеччини в договорі не би найкращу розв'язку питання.

У Варшаві мін. Бек пояснив, що Польща домагається, щоб Німеччиною забезпечили гарантії на обох своїх кордонах. Тому рішуче не може заявити, чи підпише східний договір.

Про те саме говорили у Празі.

В справі зброєнь на суші Гітлер заявив, що Німеччина хоче мати 36 дивізій зі станом 550 тис. осіб зброї, виключно із пробоевими автоматами і змільтаризованою поліцією. У справі морських зброєнь домагається 35 проц. британського тоннажу та щодо летунства зрівняння з Британією і Францією.

Мін. Саймон передав цей звіт так, як говорив мін. Очевидно, що британські міністри звернули увагу на поважну розбіжність поглядів у деяких точках. В. Британія візьме участь у Стрезі не формуючи заздалегідь свого становища.

Мін. Саймон висловив надію, що закордонна публічна опінія підожде до офіційної заяви уряду, покищо не проголошувати невідповідних висновків з англійських пресових коментарів.

ДИСКУСІЯ.

Підсекретар для справ летунства Сассон заявив, що коли брати під увагу всі чинники, то військоове летунство В. Британії має все ще таку значимішу перевагу над німецьким. Та постійний зріст німецького летунства тривожить В. Британію і примушує її постійно і пильно на це уважати. На запит, які є летунські сили Німеччини відповів, що докладних даних не має, бо німецький уряд не оголошує ніяких даних про летунську продукцію.

Лендсбері, провідник лейбурістів, заявив, що уряд не хотів зложити вираженої декларації та висловив надію, що по Стрезі палата громад почує декларацію уряду в справі закордонної політики. Промовець сподіється, що мін. Саймон старатиметься зорганізувати у Стрезі збірну безпеку в рамках Ліги Націй, безпеку, що спиралась би не на багнетах і трійливих газах, а на зброєннях, але на роззброєнні.

Самуель Герберт домагається, щоб уряд запевнив палату, що у Стрезі не залягнуть ніяких зобов'язань без попередньої дискусії у палаті громад.

Мін. Саймон заявляє, що таке запевнення може сказати. Через те, що Британія, В. Британія так не буде зв'язана. Чейже по Стрезі буде Женева.

Чемберлен домагається, щоб дискусію над закордонними справами відбутися зараз по Великій. Мекдональд погодився на це.

Мекстон (незалежна робітничая партія) протестує проти того, що нема дискусії над закордонною політикою перед Стрезю і Женевою та питається, чи конференція у Стрезі матиме той інформаційний характер.

Мін. Саймон потверджує.

Чемберлен питає ще, чи справа Мемеля теж буде предметом нарад Ліги Націй. Мін. Саймон відповів, що тією справою займатимуться мабуть у Стрезі.

Францусько-большевицька конвенція.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. Ава повідомляє: Круглий стіл оголосили, що після вчорашньої розмови мін. Аваля з большевицьким амбасадором Полюїнім дійшло до згоди обох урядів у справі конвенції, яку підпише Франція і СССР під час візиту мін. Аваля у Москву в дві 23. квітня ц. р. Цей договір обговорять ще раз у Женеві ком.

Літвінов і мін. Лаваль під час своєї Ради Ліги в дві 15. квітня ц. р.

ЛОНДОН, 10. 4. ПАТ. Райтер повідомляє: Францусько-большевицька конвенція передбачує інтервенцію Ради Ліги Націй, щоб устійнити і зміцнити оаніції статтей 10., 16. і 17. пакту Ліги Націй.

Німецько-большевицький торговельний договір.

БЕРЛІН, 10. 4. ПАТ. Вчора підписали у Берліні німецько-большевицький торговельний договір, який окрем торговельні взаємини обох держав на нових основах. Договір передбачує крім взаємних замовлень на товари, нові змовленні большевицького уряду на товари на за-

гальну суму 200 мільонів марок. Торговельне представництво СССР у Берліні дістане кредит від консорції німецьких банків на заплату належності на закуплені товари готівкою. Большевицький експорт до Німеччини цього року перевищить 150 мільонів марок.

Бунт австрійських соціялістів у СССР.

ВІДЕНЬ, 10. 4. ПАТ. „Політише Кореспондент“ повідомляє: Харкова, що при кінці березня відбувались австрійські емігранти, яких заарештували большевики в таборі, і надали за сторо-

жів табору. Большевики арештували 140 емігрантів. Про їх долю нема ніяких вісток. Тому большевицький уряд заборонив від до СССР австрійським емігрантам з Чехословаччини.

Заворушення селян у північному Китаю.

ШАНГАЙ, 10. 4. ПАТ. Китайський щоденник „Шан-Пас“ повідомляє про великі заворушення селян у північному Китаю після введення сільного моголоу. Селяни в 13 округів провінції Гу-Пей заворушили проти чорношкіпів. У них авслад

поліційні і військові відділи та артилерію. У багатьох селах дійшло до боїв між селянами і військом, впади вогні і ранили. У збунтованих округах оголосили воєнний стан.

Важне для власників премійних вкладкових книжечок Кооперативного Банку „Дністер“

У львівському переведеному на засіданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер“ у Львові, в дві 8-го квітня 1935 припали премії за ощадність на такі премійні книжечки:

по зл. 25— число книж. 30.310, 30.311, 30.331 і 30.363
по зл. 50— „ „ 30.292 і 30.314
по зл. 100— „ „ 30.353.

ДИРЕКЦІЯ
Кооперативного Банку „Дністер“.

Чи повторяться гріхи виборчої ординації?

Безперечно найважливішою актуальною справою є нині справа виборчої ординації до союму і сенату.

Для кожного ясно, що колиб нова виборча ординація позбавила зорганізоване політично українське громадянство можливості устійнювати кандидатури послів та сенаторів, то це не минуло б привело би до занархізування політичного життя з одного боку, та до зміцнення революційного підпілля з другого.

Ще більшим ударом для легального політичного життя була би спроба створити таке представництво, до якого не могло би приналежити українське громадянство. В цей мент справа виборчої ординації є особливо актуальною, бо жраз тепер її опрацьовують. Коли в червні склинуть сойм на надзвичайну сесію для розгляду проекту виборчої ординації, — як про це загалом говорять, — то справа фактично буде вже пересуджена. Тому цілком нормально, що саме тепер справу нової виборчої ординації порушує преса всіх національностей та про неї говориться на публічних політичних зібраннях.

Невідомо, як буде сконструована нова виборча ординація. Однак можна припускати, що і в даному випадку минуло в цей чи інший спосіб впливатиме на майбутнє. Тому слід пригадувати над тим, якими були тенденції дотеперішньої виборчої ординації до союму і сенату, супроти українського народу.

Два смертельні гріхи мала стара виборча ординація до союму і сенату щодо нас українців. Передовсім вона намагалась зовсім позбавити парлам. представництва українське населення Холмщини, хоч є його 217.170 душ. Для тієї цілі була застосована шугуча виборча геометрія, а саме кожний український повіт приділювали до 2-х польських повітів. Те саме торкається цілої Лемківщини. Другим гріхом старої ординації було явне та велике порушення засади рівності при виборах.

Як виглядала ця рівність на етнічно польських і українських землях, видно зі слідуючої таблиці, що показує, на яке число управнених до голосування припадав у 1928 р. один соймовий мандат у різних округах.

І мандат припадав в округах (округло в тисячах):

А) на польських землях:	Б) на українських землях:
Краків	31 Львів-повіт 47
Новий Санч	32 Стрий 51
Тчев	32 Станіславів 47
Острів (Познань)	33 Тернопіль 47
Гарнів	34 Золочів 50
Скерневіце	34 Ковель 45
Торунь	34 Луцьк 45
Гнезно	34 Кременець 50
Седльце	34 Бересте 58
Ловіч	34 Пінськ 47

В середньому і мандат припадав при виборах в 1928 р. у всіх центральних воєводствах на 40 тисяч управнених до голосування, в західних воєв. — на 35 тисяч на українських землях та

Майже ЗАДУРНО рештки полотна 30 сот., панамы 90 сот., в сипи 1'10, крепон 70 сот., веба 1' — та модні новини на 40% дешевше
БЛАВАТНИЙ БАЗАР — Львів, Ботів ч. 12.

личина, Волинь і Полісся — округи від чч. 48 до 60) на 47 тисяч.

Ця нерівність ще збільшується, коли прийняти під увагу, що число управнених до голосування у відношенні до числа населення не було однаковим у всіх воевідствах.

В 1928 р. було управнених до голосування: в центральних воевідствах 56 при. населення в західних воевідствах 55 при. населення у східних воевідствах 50 при. населення в південних воевідствах (Львів, Станиславів, Тернопіль) 47 при. населення

З огляду на те, «рівність» виборчого права краще ілюструє слідуюча таблиця:

1 мандат припадає на число населення округу в тисячах:

1) в центральних воевідствах	на 70
2) в західних воевідствах	на 66
3) на Волині та Поліссі	на 90
4) у Станиславові та Тернополі	на 100

Такою була для нас сама виборча ординація до сойму та сенату.

Приймаючи під увагу обидва П вище з'ясовані грихи, коротко можна сказати, що вона зго-

ри на половину зменшувала українське представництво в польському парламенті.

Не знаємо чи в такий самий спосіб буде встановлена засада рівності виборчого права і в новій виборчій ординації до сойму і сенату. Тенденції дотеперішньої виборчої практики вказували би на те, що зміни на краще очікувати трудно. Досвід виборчої практики ще більше каже нам оцінювати скептично засаду рівності виборчого права. Підтверджує це такий фактичний стан:

Як відомо, українці становлять приблизно 22 проц. загального числа населення в Польщі. А проте українських послів було в 1928 р. — 41, що дає 9,3 проц., а в 1930 р. — всього 22, що дає 5 проц.

Виборча практика принесла нам ще інше приkre явище, а саме: На Волині українськими послами стали такі одиниці, яких сам український нарід за своїх послів не уважає. В 1928 р. таких псевдо-послів було 3, а в 1930 р. вже 6. Отже бачимо тенденцію до великого зросту такого явища.

Не знаємо, чи нова виборча практика піде по тій самій лінії. На кожний випадок Українська Парламентарна Репрезентація з соймової трибуни перестерігала перед дальшим стосуванням цієї методи, підкреслюючи, що український нарід воліє не мати ніякого представництва в парламенті, ніж погодитись на таке, до якого не мав би довіри.

С. Хруський.

Теперішній стан німецького сільського господарства.

(Від нашого сталого берлінського кореспондента на основі урядових інформацій.)

Берлін, квітень 1935.

Між переворотовими господарськими кроками, що їх зробив новий режим у Німеччині, відоміють надзвичайно важну роллю аграрно-політичні справи. Тому то й буде надзвичайно цікаво побачити, як розвивались аграрні відносини після того, як у червні 1933 р. перебрав провід державного м-ства виживлення й сільського господарства Р. Вальтер Дарре. Головною ціллю Дарре було створити сильний селянський стан із середніми господарствами та теж його під правним оглядом закріпити, а під оглядом господарським забезпечити, щоби наслідки сьогоднішніх селян могли прожити на теперішніх посіلوхтах ще після десятих, а го й соток літ. Державний закон про ділчнй господарства створив правнй основи. Заходи уряду, що мали за завдання забезпечити положення рільника під оглядом господарським, були дуже різні.

Щоби могли здійснити господарські пляни націонал-соціалістів у ділянці сільського господарства, треба було для цього створити державну станову хліборобську організацію. У цій організації з'єдналися усі давніші сільсько-господарські організації, що себе взаємно поборювали й через те майже зовсім унеможлилювали переведення одностайної сільсько-господарської політики. Ця новоповстала державна станова хліборобська організація обіймає сьогодні в рівній мірі все німецьке селянство, кооперацію, сільсько-господарську торгівлю й перерібку сільсько-господарських продуктів. Ця організація вможливає теж управління в Німеччині загальне питання виживлення. У цей спосіб створено передумови для повної перебудови сільсько-господарського ринку.

Німецьке селянство терпіло в останніх роках передусім внаслідок сталої знижки та сильного хитання цін сільсько-господарських виробів. При великому задовженні, що його спричинили частинно інвестиції з часів конюнктурального розмаху з 1927-29 рр., було неможливим провадити ці сільські господарства без страти. Оце подіємо таблицю, що показує розвиток цін, одержаних при продажі, і обтяження відсотками сільського господарства:

ЦІНИ, ОДЕРЖАНІ ПРИ ПРОДАЖІ, І ОБТЯЖЕННЯ ВІДСОТКАМИ НІМЕЦЬКОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

Господарський рік:	1912/13	10750	750	6.98
	1924/25	7590	425	5.60
	1927/28	9440	785	8.32
	1928/29	10300	920	8.93
	1929/30	9750	950	9.74
	1930/31	8890	950	10.69
	1931/32	7270	1005	13.82
	1932/33	6600	590	9.08

Так скоро витворилася ситуація, що довги зростали все більше і більше, а відсотки пожити щораз то значнішу частину доходів. Тут треба додати, що в противенстві до цін за сільсько-господарські продукти ціни за промислові вироби, що були потрібні для належного ведення сільського господарства, зростали. Тому й відношення між одним й другим цінами ставало щораз то більше некорисне.

ПОКАЖЧИК ЦІН ВЕЛИКОЇ ТОРГОВЛІ.

1913 р. = 100

Рік	Сіль.-госп. продукти	Промислові вироби	Загальний показник
1924	119.6	156.2	137.3
1928	134.3	158.6	140.0
1930	113.1	150.1	124.6
1932	91.3	117.9	96.5
1934 (серпень)	99.8	115.7	

Націонал-соціалізм уважав за своє завдання скінчити раз із спадом цін, усунути їх сильні вганя і жінці привести до вирівнювання цін промислових і сільсько-господарських продуктів. До деякої міри досягнуто це вже до сьогодні, про що свідчать вищенаведені числа. На підставі закону про державну станову хліборобську організацію переорганізовано ринки, внаслідок чого в господарському році 1933/34 зросли вже приходи сільського господарства на 112 при. у порівнянні з попереднім роком, а саме з 6,5 на 7,2 мільярдів нім. марок. Через те сільське господарство могло знову виступити як сильніший відбірник промислових виробів.

Як відкривали пам'ятник Шевченка.

Щойно тепер дістали ми до рук „Известия" з 26. м. м., де поміщений опис відкриття пам'ятника Шевченка в Харкові. З того опису довідуємося, що стяжку, яка стягала шовкове червоне покривало на монументі, перерівав комісар освіти Затовський. В тому самому моменті артилерія віддала почесну салюту, а хор із 700 співаків відспівав „Заповіт".

Після того промовляв перший Затовський, а далі вголосили привітні промови: секретар обкому КП(б)У Демченко, російський письменник Вс. Іванов, білоруський поет Янко Купала, нар. артист республіки Гнат Юра, українські письменники Кулик і Микитенко. Від робітників Донбасу виступав Мурашко, від колгоспників села Моринці, де вродився Шевченко, колгоспник Кубрак.

На закінчення учасники свята привітали лист привітних телеграм ЦК ВКП(б) — Сталінові, Совнаркому СРСР — Молотову, ЦК СРСР — Калінінові, ЦК КП(б)У і СНК УСРСР — Косіореві, Постишеву, Любченкові та письменникові Максимові Горькому.

На святі були м. ін. у більшому числі колгоспники з Кирилівки і Моринців, серед них були й поети — Харитон і Петро Шевченко. На окремому підвищенні сиділи консули чужих держав та інтуристи, що прибули тоді до Харкова. Увесь Харків був прикрашений червоними прапорами.

З того бачимо, що більшовики встановлюють це свято з найбільшою „помпою", щоб тішки амористати його для своїх цілей. Колиж перестануть вони анущатися над пам'яттю співаця самостійної України?

Домагаються купна бомбовозів.

СТОКГОЛЬМ, 10. 4. ПАТ. Головний штаб маринерки і літаків звернувся до уряду зі спільним листом, щоб негайно закупити бомбовози тому, що

міжнародне мілітарне положення змінилося. Уряд прийняв таке рішення в 1933. р., але його не виконав.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

з польської преси.

„Доки має сягати Польща?“

Тижневик ставив Марію Рок у двох числах „Кур'єра Львівського“ (з 5-го і 6-го ц. м.), а також його під адресою редактора „Бюлетеню Польської Української“ В. Бончковського.

Я — лише п. М. Р. — цілком добре знаю, доки і чому, доки має сягати Польща, як і чому і в географічній ширині і довжині. Але мені завжди, що п. Бончковський не знає, а може тільки не в рішення, і добре було би, щоб своїм приятелям політичним старався дати відповідь на запит, який я поставив...

Потім автор полемізує з п. Бончковським щодо цінності „кресів“ для Польщі як терену, який дає політичні чи негативні громадянсько-етнічні цінності польському народові й державі та повторяє старі єврейські комуні, що за стан відношеннях між Галичині відповідальним є післязавданням. Своє становище автор формулює так:

„Національний табір (обуа народів) радить чи старатися бути опадкомцем політичних ідей північної Польщі. Польщі, як тільки зорганізованої держави, без проминатих просторів, які де-то там на сході розпливаються. В тому значенні обуа народів хоче, щоб не окраїни („креси“) були в Польщі,

але Польща на кресах, щоб креси перестали існувати у користь Польщі“.

Міркування ред. Бончковського автор вважає „фантазією“, і то „на східний лад“, а єврейці приписує прикмету, що вона хоче реально формулювати дійсність. Конкретно закладає редакторів „Вісників“, що від своєї пропаганди „буде Україну в Польщі і приготує відірвання від Польщі східних земель“.

Ціла обширна стаття М. Рок побудована на двох старих єврейських тезах: 1) Польща взагалі існувати може лише як однорідна національна держава, тому запольський характер „кресів“ мусить змінитися на польський і 2) всяка іша, ніж асиміляційна національна політика гроить Польщі втратою „кресових“ земель. Тому вся полеміка фактично зводиться до оборони польської націоналістично-асиміляційної політики без огляду на те, під яким плащиком вона велась би. Головна й смертельна помилка автора у тому, що він називає реальною політику єврейців, коли саме та політика *наскрізь неправда*, бо опорта на анахронічних правдах, на цілком фальшивих премісах, бо вона не звертає уваги на цілу низку чинників, які внаслідок яких „благородну“ ціль, „щоб креси перестали існувати“...

3 життя українців на чужині.

„Українська Матиця“ в Баянлуці.

Українці переселенці вербасної бановини в Діпроті на зборах 31. III. ц. р. оснували Товариство „Українська Матиця“. Метою Товариства є господарське та освітнє піднесення переселенців при допомозі бібліотеки, відчитів, вистав, концертів та взаємної допомоги.

Товариство має у програмі в найкоротшім часі будувати власний дім і постановити в ньому бурсу. В цій бурсі житимуть мешкати лиш діти членів цієї вербасної бановини. Бурса допоможе дітям набрати української свідомості. Це буде однією з перших заведень, з котрого вийде добра школа інтелігенції, якої переселенці тепер не мають. Бурса буде приймати не лиш дітей, що будуть ходити до школи, але й тих, що будуть учи-

тись ремесла, торгівлі і раціональної полевой господарки в місті Баянлуці.

Крім того Товариство має вистаритися допомогти державі для двох постійних зимових курсів: один для хлопців для вивчення раціональної господарки, повсякденності, садівництва і пастбиництва, другий для дівчат для вивчення шиття, крою, виробу килимів і варення.

Місцова югославська преса прихильно підчеркнула оснування цього культурного товариства, бо це перше й одинокі товариство цього роду між українцями, переселенцями в Босню з рідного краю ще перед 40 роками.

М. Теодорович.

500 журналістів їде до Стреси.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. З Риму повідомляють, що на конференцію до Стреси приїде 500 журналістів. Кореспонденти можуть користуватись 23

телефонними лініями, з яких 12 лучитиме безпосередньо Стресу з Лондоном.

Сенат проти загальної військової служби.

ВАШИНГТОН, 10. 4. ПАТ. Сенат прийняв проєкт, який передбачує конфіскацію замірних військ воєнного промислу. Одночасно відкинув

більшістю 255 голосів проти 193 поправку про обов'язкову військову службу підчас війни.

СТ. ЛЕВИНОБКИН.

Королева і чура.

— Можна прохати вас до танцю? Адже танцювати — поклонився я й моїм єспанським кавалерам.

Доско не почув я ніякої відповіді. Нарешті Матильда плавно допитливо на свою товаришку, але прохала й дозволу. Пальці її руки ворухнулися незначно в мій бік.

— Перемога! — застремів я. І востім несподівано для мене впали Матильда й слова:

— Це пан д-р Левинський.

— Що означає ця недискреція? — заборонили моя думка.

Але не було часу на застанову; я привітався.

— Пані Матильда, моя оїлка — пояснювала Матильда.

— Якжеж приємно сізвати — лебеділа при-сидувати пані Матильда, а й маленькі оченята

Матильда пошепки пошани зацікавлення.

— Це старинична — подумав я вдоволення.

Ми ввійшли відолу і пропали в сорокатій

етапом життя, було для мене подією, романтичною казкою, що я й вимріяв у снах. Так, я за-адагеді пережив, передумав усе, до подробиць, а інтенсивність відчуження відлюдка-самотника. Ось тепер, за мить, думав я, Ізабелла-Матильда розсміється весело і зробить дискретний натяк на свою таємну записочку. Тимчасом, ми були мовчазно серед сорокатої публіки, що вже починала нас замічати.

— Матильда, панна Матильда, — почув я кілька ревів.

— Видко знали її і пізнавали, хоч мала мас-ку. Матильда сміялася і, на диво, не переніла зовсім.

— А ваш гідальго, це — він?

— Він, — тріумфувала Матильда або і по-яснювала:

— Як, не пізнали? Це ж д-р Левинський.

Чийсь руки доторкнулися мене довірливо і віта-лися зі мною як зі старим знайомим.

— Чому розкриваєте моє інкогніто? Аджеж без цього ніхто не пізнав би мене.

— Ви помиляєтесь, всі вас тут знають, — увала ненадійна відповідь.

Я дошукнувся у цій Матильді недискреції бажання похвалитися мною перед її друзями.

Те, щось невідоме, непередбачене мною, що при-носила дієвість зі собою, ще мене бавило, роз-важало. Я мало звертав уваги на все неорозумі-ле, суперечне до її слів і жестів. Усе жвав я на ра-хунок жартів. Матильда ж мигнула певен, ма-же я „матеріальну певність“, у формі її листа, у кишені. Я чіпався обіруч цієї „певності“. Оскільки тайн і несподіванок приховує життя, що про-них нам навіть не сниться, думав я у захоплен-ні. Мені малолися вже її руки, як омітали еде-

Смаку і аромату
додасть Твоєї кави
Правдива Франка
приправа

За океаном.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА В УКРАЇНСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ У СТЕМФОРДІ.

Українська Вища Школа у Стемфорді вшанувала пам'ять безсмертного Кобзаря України концертом, що відбувся в неділю 31. березня вечором. У програму входили деклямації творів поета, скрипкові соля, таксамо тенорові соля і песа, основані на науці Тараса в дька. До виконання сольових точок були запрошені позашкільні особи і прихильники тої школи, які радо заявили свою згоду на спів-участь у святі. На цей перший концерт у честь Шевченка в тій школі запросила управу місцеве громадянство, яке явилось на ньому в дуже поважному числі.

„УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ“.

21. квітня у великій залі „Дойтшстагсу“ в Діпроті буде виставлений великий український „педжант“ (хоровід) у десятиох сценах, а саме „Українське весілля“. Виступить у ньому 60 ос. з хором, танцюристами, двома сільськими музикантами, свашками, друзками, боярами та зі всіми мальовничими обрядами, співами і т. д. Склад ці картини і режисерує їх д-р Льонгін Цегельський. Є план, щоб це „Весілля“ виставити також в інших містах, як Шикаго, Пітсбург, Клівленд, а навіть повезти на Схід до Нью Йорку й Філадельфії і т. д. Приготування в повнім розгарі.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ.

В Діпроті появилися два українські тиж-невники, поруч двох, що вже існують. Це „Піонір“, що його видає п. Йосиф Саек, бувш. співредактор „Мазепинця“ в Шикаго. Напрам його гетьмансько-католицький і конструктив-ний. Другим органом є „Ді Райзінг Стар“, по-англійськи видаваний бюлетень Української Лі-ги Католицької Молоді при церкві св. Івана.

Від освіти залежить майбутність — нехай кож-ний зложить „Дар Просвіти“.

тезі навколо моєї шиї і її уста начеби шептали вже до мене: „Я так ждала“.

Матильда танцювала тільки зі мною. Неодін шобивався за танок із нею, але вона завжди від-мовляла з дискретною усмішкою на устах, що, здавалося обігрувала небо:

— Аджеж не полишу іншим мого лицаря прекрасного.

Коло першої години майже всі повідімали маски. Матильда скинула й одна з перших. Її личко зяєніло красою і молодістю. „Взяла мене приступом без бою“, думав я і не відривав очей від неї. І я собі сівнув рукою до моєї маски, але зараз-же її чудові, матові очі спочили на мені.

— Не скидайте маски, прохав я вас — шеп-нула — хочу дещо аінтригувати тут вами.

„Так і краще“, подумав я, „оминемо звичай-опліток“.

Після лансєра ми вернулися на гаспєрію і ве-брали паню Матильду до буфету. Тут пильнував я її чарки і не жалів компліментів старія, добро-душній сераєзі. Ця роля Гетового Мефістофєла шободилася мені дуже. Авітм я зашримітнє, що Матильда стала трохи нервова. Вже не вибуха-ла веселістю і не моргала залюбно до мене, як там на салі, коли окумули її галантні мужчини.

Тут, у буфеті, начеби кудьгувала, спираєла голо-ду на рамя пані Матильдої і дивилася потасними очима на мене. Будилася тільки тоді, коли я ли-тав у неї: „Ви втомлені, підємо?“. Але ні, вона не хотіла вертатися до дому і енергією переміла головною. Аджеж почував себе прекрасно. Ще не пора вертатися. Її руки клялись тоді на мої доло-ні, заспокоювали, нивняли про якісь таємні по-чування, сповідалися зі своєї немоті і віри у ме-не. Я бало залишився.

(Далі буде).

Наукова і практична сторінка енергії.

Стаття відзначена II-ою нагородою на конкурс „Діла“ на тему: „Засоби й можливості розбудження і плекання людської енергії“.

(Психологічний нарис.)

Відповіді на питання: „Як розбуджувати і плекати людську енергію?“ шукати можна у глибокій досвіді і життєвої практики селф-менд-мен-ів; можна теж за соціологією і психологією розглядатись за її розв'язкою по далеких обривах теорії. Та навіть вибираючи цю другу можливість, треба заздалегідь обмежити наші сподівання: бо не слід сподіватись відповіді на питання: чим саме є енергія в своїй суті, — тому що це питання позанаукове. Фізика, навіть тоді, коли підіймається до рівня філософії природи, — навіть, коли в енергії дошукуються суті світу (енергетизм Оствальда) законами переміни енергії пояснює всі явища, — від гравітації почавши аж по явища моралі з категоричним імперативом „не розтрачай ніякої енергії“ — не зуміють вийти поза її номінальну дефініцію „спроможности праці“.

Психологи, що їм поняття енергії повинно бути доступніше, бо воно доне посередньо у свідомості, не можуть вирішити, чи треба добачати в енергії прояв фізіологічних процесів, зв'язаних з тілесною стороною людської природи, з її „темпераментом“, обумовленим „хемією крові“, припадністю таких чи інших гормонів (Кремер) — чи може прояв духовності, т. зв. „духову енергію“ нематеріальний „життєвий гін“ (Бергсон). Одні і другі спираються на поважних доказів. З одного боку, — гормональні теорії покладаються на знані факти зросту чи обниження людської енергії у станах меланхолії чи манії у зв'язку з функціями желез, що втворюють гормони, з другого боку оборонці духовної сторінки людської енергії вказують на залежність проявів органічних від людської психіки. „У глибокій гіпнозі рана на приказ перестає кривавити, від краплі дистильованої води, як від кип'ятку набігає міхур, дєрвіш прикладає чзик до розпаленої штаби“ (Клягес). Найобережніші із психологів розв'язують цю трудність, добачуючи в людині „психофізичну невтральність“, у якій духовні прояви є тільки „життям досередині“, органічними проявами, „духом наверх“ (Штерн).

Пригадаймо, що наука не „вияснює суті проявів, — вона головно описує явища. Не даючи змоги проникнути в глибину проявів енергії, психологія дозволяє нам створити для наших цілей немов ідеальну конструкцію — тип, чи „життєву форму“ в розумінні Шпрангера — людини, якої основним переживанням буде переживання енергії. Назв'ємо собі коротко цей тип — типом „енергіста“. Завдання цієї допоміжної конструкції подвійне: на ній як на моделю пізнаємо всі засадничі прикмети „енергіста“, відтак пізнавши як слід прояви і структуру психіки енергіста, зможемо пригадуватися над тим, — як цей твір нашої психологічної уяви адійснити у справжньому житті.

В енергістів найвища цінність не у висліді праці, але в самому акті діяння. Зусилля, вияв енергії, які для не-енергіста є прик'юю конечністю, для енергіста перестають бути засобом і стають „самоціллю“. Безумовно, — вислід праці не найдуший енергістові, але варність його передовсім у тому, що він стає гейби заморозженою енергією, скристалізованим, у формі заклятим зусиллям. Вислід є пригадкою, знаком і доказом, що людина витратила відповідну кількість відповідного роду енергії. Найвищим імперативом для енергіста є неважно побільшувати інтенсивність життєвої енергії, моральним ідеалом — активність: у цілій ріжнородності своїх проявів, які собі взаємно не перешкоджували би і не спричиняли значної втрати енергії. Відпочинком для енергіста, це не перерва в діянні, а його ріжнородність, — найбільшим прогріхом — тріхом проти Духа Життя, це бездіяльність та лінощі.

Напрямок виявляювання енергії — може бути ріжнородний, та чи він буде такий чи інший, — важлива експансія життєвої енергії, а не її спрямування. „Маємо більше сліз, ніж треба для наших терпін“ (Гіло), маємо потребу творити, витискати форму нашої активності на світі. У сьмій гадці, в візантійському русі, в її активності віднаходимо переживання нашої енергії. Плодючість гадки, плодючість почування, плодючість волі, це ріжнородні „поля сили“, в яких виявляється експансія енергіста.

У психічній структурі енергіста інтелект відіграє точно означену ролю. Роля ця визначена першештвом діяння і його конечностями. Завданням інтелекту бути ліхтарнею життєвої

енергії, — навітлювати її мету, її засоби, доцільність витрати енергії, спроможности її відновити й її зросту. Обмежуючись до ролі слуги, — підпорядковуючись життєвій енергії, — інтелект набуває право нею керувати. Парадоксальність ролі інтелекту замикається в тому, що добро-вільно зрікаючись зверхництва над енергією, стає справжнім її керманцем. Сфера почувань енергіста визначається деякими особливостями. Назгаль переважають у ній почування радості, надії, самопевности. Радість є станом сили. Тому що на настрої радості складаються такі органічні враження як поширення об'єму грудної клітки, прискішеного та рівного і міцного биття серця, готовости до напрути мускулатури, — настрої радості утворюються з припливом енергії і тимсамим служать він цілям енергізму. Очевидно, що сфера почувань енергіста, включаючи в себе настрої радості, тимсамим виключає протилежні настрої — смутку, особливо пригноблення, зв'язаного із припадністю „комплексу меншеварности“. Цей рід пригноблення — ділає на осередки нашої активности паралізуючо як нікотина на курця.

Тому що релігійність, щонайменше у деяких своїх формах, збільшує життєвий оптимізм, часто трапляється симбіоз релігійного духа, — „якому ніколи радості не хибує“, із енергізмом. Типічне релігійне зворушення, як постійний настрої релігійної людини виявляється у формах, які свідчать про піднесення рівня енергії, байдуже, чи цими формами буде нахил до експресивних рухів (святі танки) чи далекосяжні зміни у функціях наших нутрощів; нервової системи (лікування молитвою), чи інтеграція нашої уяви, виразніша свідомість, прискішеність психічних процесів. У своїй цікавій книжці „Наука і життя релігійне“ Карло Ран допускає можливість органічної, тілесної віднови у дусі висказів св. Павла, яке найшло свій вираз у приказі Веди: „Нехай твоя душа буде як супокійне свічадо плеса у місячну ніч“, мала по стороні соматичній (тілесній) виявляється цілковитою зміною у функціонуванні железної гормональної системи, так що замість адреналістичної мобілізації енергії й її витрат у виявах гніву і пристрастей, — наступила постійна продукція енергії та її згуртування.

Характеристика вдачі енергіста булаб неповна, колиб ми не згадали про його відношення до інших людей. Це відношення далось би змалювати отакою схемою: для енергіста другі люди, це передовсім як і він сам „точки сили“ із промінуючими динамічними лініями енергії, які чи узгіднені чи ні із його власними напрямними діланія складаються в замотані системи, що влєкшують або спляють його власну активність.

Конструкція ідеального типу енергіста викінчена. Якаж її практична вартість? Чи може вона завдяки магічному заклинню ожити та як новий Голем піти у дійсність? Чи існує спосіб продукції життєвої енергії? Чи треба шукати „еліксіру життя“ на дні реторти альхіміка? Чи тайна життєвої енергії замкнена в магічній формулі діланія з духа на духа?

Не можна а пріорі заперечити можливості втворювати енергію впливом матеріальних засобів на наше тіло. Сон альхіміків ще не переснився. Не можна а пріорі заперечити можливості таємної техніки чисто духовних практик, що втворюють енергію психічними шляхами. „Арієць із Заходу досліджував звіриний світ,

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— През. Руавальт підписав закон про збільшення армії зі 118.700 на 165.000 воєняк.

— У Парижі арештувала поліція німецького шпигуна Губера.

— Ректор букарештського університету припинив виклади на університеті до 20. квітня ц. р. за протижидівські заворушення.

— Італійське посольство повідомило грецький уряд, що гєв. Прасос, один з провідників повстанців, утік в Додеканезу.

— Поліція у Брюсселі перевела численні ревізії у банках, товариствах і редакціях та забрала багато видань, які обговорюють французько-бельгійську заляву.

— Голандський Банк підвищив дисконтну ставку з 3,5 до 4,5 проц.

Великий вибір блаватних товарів
порукає фірма

Антін Увера
Львів, вул. Галицька 4. 10.
Ціни надзвичайно низькі.

його брати із Сходу стежили за внутрішніми стежками, що ведуть до духа і серця людини — пише Карло Ран. У своїх дослідах дійшли люди Сходу до добайливої, подрібно випрацьованої техніки, надзвичайно зближеної, навіть у прихильників дуже віддалених від себе вірувань, — що її метою, яку й часто досягали, було відродження цілого ества, а особливо відновлення психічної енергії. Та всі ці можливості далеко не загально доступні. Тому, що наука пішла шляхом розміджування матерії — а не духа, — не мають вони наукового оформлення. Практичне їх значіння для розбудження і плекання енергії у скелі національної суспільности невелике. Місце магії і альхімії зайняти тут мусить — виховання.

Очевидно, „виховання“ в найширшому того слова розумінні. Виховання не обмежене до якогось тільки віку, ведене не тільки інституціями безпосереднього виховання (школа, родина, позашкільна освіта, народний університет), але і посередньо (преса, книжка, кіно, радіо). Ціле виховне середовище мусить бути насичене цими поглядами і цінуваннями, які сприяють оформленню енергістичної структури тим першыми, що з їх свободної асиміляції повстали міг би енергістичний світогляд, отворений для поступу і можливий до поширення, пластичний у своїй формі, — словом протилежність накиненої, оціпенілої, неорганічної доктрини-ідеології.

Ці погляди і цінування, які сприяють оформленню енергістичної психічної структури вже немов визначені аналізом складових енергістичної психіки. Йдучи за цією аналізою, треба на першому місці поставити: розумне обмеження ролі розуму. Кіплінг раз сказав, що Англія завдячує свою могутність між іншим цій обставині, що англійці не думають надто багато. Є багато слушности в тій завазі, — наскільки не розуміємо через раціональну критику, раціональности і її меж, — культу „іраціональности волевого принципу“. Цей культ мусить лишитись чужим енергістичній структурі, для якої важливим моментом є вислідність енергії, а вона неможлива і не можна собі її уявити в випадку інтегрального „sacrificio dell' intelletto“.

Радість є станом сили, — що далі силу зростає. Українці мусять перестати бути „нацією жалібників“. Особливо мусять побороти пригноблення, що впливає із збірного „комплексу меншеварности“. Та тамти треба, що психологія Адлера знає тільки один спосіб, „полагодження“ комплексу: стаючи вічн-віч із дійсністю зясувати собі, що невдача є вислідом об'єктивних обставин, — а не засадничих і неможливих до направи і доповнення недостач нашого ества. Коли комплекс меншеварности веде до підкресловання своєї фіктивної аншости, яка відсувається від конфронтації з дійсністю, — така „надкомпензата“ провадить до дальших невдач і упокорень — а що за тим йде, до зміцнення „комплексу“.

Для розбудови енергістичних структур може мати чимале значіння навітлення життєвих практичних наслідків релігійного стану, так влучно означених американськими прагматистами, а як видається доволі чужих наших релігійній думці, релігійній пропаганді і релігійній літературі. Рівень особистої енергії підніється не тільки тоді, коли її сполучимо із масою приспаних у півсвідомості релігійних змігань, але теж і тоді, коли владється нам втворити щось яки релігійний підхід до всіх тих вартостей і ділянок праці, в яких наша енергія має виявитись. Якщо до вартости національної, естетичної, теоритичної, яку творимо нашим зусиллям, будемо ставитись наче з релігійною пошаною, як до чогось освяченого, коли до інтелектуалізованої техніки праці приєднається почування віри в її спасенність, не тієї віри, що вірить „quia absurdum“, але тієї, що творить поспіль з ідеєю, ідею-силу (Фре) зможемо говорити про максимум осягненої енергії.

Дальшим чинником формування енергістичних структур стати повинен виховний вплив групового життя. Не тільки розбуджуючи суперництво, не тільки даючи зовнішні наслід-

дівання у рядях своєї еліти, не тільки культом провідників громади, що визначались інтенсивністю духовної енергії такою як Шевченко або Франко. Сама свідомість членства у даній суспільній групі, якслід зорганізований розбудову енергію „Свідомість, що існує суспільна група, якої ми є членом, стає джерелом почуття сили і безпеки“ — пише Мек Давгел. Тільки в спільноті можна знайти джерело вищої енергії, ніж та, що нею розпоряджає одинична, і яка переливається в її душу“ стверджує Діркем. Очевидно, сила групи, її зорганізованість, відповіли змінюють її побудовані впливи на одиницю. Німецький національний соціалізм докладно зрозумів ті прості правила, — та ж саме з них і для них. Проблема інтенсифікації індивідуальних сил, тісно вяжеться із оздоровленням і узгодженням групового життя суспільності. У нас — на обрії найближчої май-

бутності зорі світ заповідають... Наближається Національний Всеукраїнський Конгресс...

Вкінці ще одно питання, зв'язане з темою оцієї конкурсної статті: Яке буде відношення нових енергій, якщо вони пов'язатимуться до діяльності економічної праці?

Видається ймовірне, що поява нових засобів енергії зазначиться передовсім в економічній діяльності. Тому що економічні вартості, — хоча й не найвищі — підставові. „Primum vivere“... Далше тому, що економічна діяльність для нас розмірно доступна. Накінцець не треба забувати, що економічна діяльність внутрішньо рідна енергізові. Великі конкістадори індустрії знаходять оправдання своєї праці не в пірамідах матеріального добра, але в напрузі енергії, що це добро витворила і збирала.

Д-р Олександр Кульчицький (Коломия)

Економічний огляд.

Українська хроніка.

з ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВ ЗАКАРПАТТЯ.

В останньому часі положення в деревній брашні значно покращало. Як подає „Прагер Прессе“ — біля Рахови будують новий тартак, а Ясіно урухомлено в березні новий тартак, а Праске Торг-Пром. Т-во, що є власником великого, але від двох літ нечинного тартаку в Устерках біля Рахови, заповідає також його урухомлення. Найбільший контингент замовлень походить з Англії. Деревні продуценти старються закріпитись ще й на балканському ринку. Це збільшення експлоатації закарпатських лісів нас може найменше тішити. Коли не рахувати затруднення кількох десятків чи кобзи й більше гуцулів з голодовими заробітками, виголювання наших Карпат по обох боках кордону без рівночасного плянового залісування (що рідко зустрічається, бо приватні експлоататори про це не дбають) є руйною без винагороди. — В Ужгороді влаштувала кооператива „Народний Промисл“ виставу виробів народного мистецтва. Вистава триватиме до 14 квітня ц. р. Поміщена вона в салі Т-ва „Просвіта“.

Польська хроніка.

ДОВКОЛА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЗИЧКИ.

В пресі появились уже великі оголошення мн. скарбу про емісію на 1. травня ц. р. 3 проц. кредитної інвестиції. Позички. Рівночасно ці оголошення, підтримувані окремими статтями, в яких навігаються загальні користи позички й її характер, відмінний від останньої „народної позички“. Остання мала покрити бюджетні браки, — нова буде зужита для справ розбудови, для виконання великих праць — як казав мін. Завадський на прес. конференції — праць, які є konieczні для скріплення живих господарського життя.

З приводу нової інвестиційної позички преса нагадує, що преміові державні позички тішаться великою популярністю в масах. І так: позичка має номінальний курс 44.57, а біржовий 53 зол., інвестиційна з 1928 р. має номінальну вартість 100 зол., а курсову 108 зол. Тільки курс будівельної позички з 1930 р. є 46.50 зол. Отже дещо нижче від номін. вартості. Зближені до уряду часописи висказують надію, що нова позичка в висоті 150 міль. зол. визначить багато похованих капіталів.

ЧИСЛО ПІДПРИЄМСТВ У ПОЛЬЩІ ЗБІЛЬШИЛОСЬ.

Число викуплених пром. свідоцтв на 1935 р. каже на те, що кількість торговельних і промислових підприємств у Польщі зросла дуже значно. І так: коли на мин. рік викуплено (від листопада 1933. до лютого 1934 включно) 304945 патентів, то в такому ж часі викуплено на цей рік 535.665, себто поверх 6 проц. більше. Зріст торговельних станиць дещо більший ніж промислових.

ПОЛЬЩА І БЕЛЬГІЯ. — ТОРГОВЕЛЬНІ І ФІНАНСОВІ ВЗАЄМИНИ.

У зв'язку з девалюацією бельг. франка цікаво пригадується господарським взаєминам Польщі з Бельгією.

Польща має з Бельгією активний біланс. Експорт до Бельгії був у мин. році 2 і пів разів більший ніж импорт з Бельгії. Бельгійський капітал заангажований у Польщі в деяких галузях промислу, особливо в ділянках: хемічний, електротехнічний і в комунікації. В останньому часі, в наслідок зросту кризи в себе, бельгійці

почази вицофуватись із деяких підприємств у Польщі. Фінансові зобов'язання польських банків супроти Бельгії розмірно невеликі, бо сягають дещо поверх 10 міль. зол.

Нема сумніву, що знижка бельг. відібеться частинно теж на вивозі Польщі. Її товари стануть тепер дорожчі в країні зі девалюаційним грошем, а через те збут буде трудніший. Коли візьмемо під увагу те, що вивіз Польщі до „золотих країв“ (Франції, Голландії і Швейцарії) виносить усього 13 проц. заг. суми експорту, то зрозуміємо, що кожна така девалюація сильно тривожить польські госп. кола.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ.

Появилось перше число нового економічного часопису „Банкі і Гелда“. Його завданням є інформувати загаль про положення на грошовому ринку. Крім нього виходить від мин. року місячник „Банк“. — Представники „Патронату Людового Промислу“, „Ліги Пром. Помочи“ і „Краєвого Базару“ відбули недавно першу конференцію в пром. виділі воевідства, обговорюючи справу уніфікації людового промислу у Сх. Галичині. — Оpubліковані тепер Стат. Урядом дані дотично стану населення Польщі на 1. I. 1935 р. вказують на зріст у кількості 394 тис. впродовж 1934 р. Природний приріст був 402 тис., але цю цифру зменшило еміграційне сальдо на 8 тисяч. На 1. I. 1935 р. було населення в Польщі 33.418 тисяч.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ БЕЛЬГІЙСЬКОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ. — ВАЛЮТАРНА НЕПЕВНІСТЬ.

Серед усіх господарських проблем домінує тепер справа бельг. і непевне „завтра“ голландського гульдена, швайц. франка, а з тим і решти „золотих країв“. Схватування за настроями світових бірж, за ринком девіз й ефектів, виклає велике хвилювання не по дням, а по годинам. Після невеличкого успокоєння знову приходять значні флюктуації, тут і там алармують чергову атаку спекулянтів на „тверді“ валюти. Ці спекулянти рахують на недалеке обниження курсу гол. і швайц. валюти, чого доказом їх термінові орудки в тих валютах у небувалій досі кількості. Нервозність на біржах уділюється

Природний приріст населення у Польщі.

Головний Статистичний Уряд оголосив числові дані про природний приріст населення у Польщі за минулий рік. І так у 1934 р. приріст населення у Польщі досягнув 401.931 осіб. З того на центральні воевідства припадає 176.488 осіб, на східні 77.800, на західні 55.605, на південні 92.038 осіб. Пересічний природний приріст на 1.000 мешканців сягає 12,1. Найбільший приріст вказують східні воевідства, бо 13,4.

Приріст населення на основі віроісповідання виглядає так: 269. 387 римо-католиків (на 1000 мешканців 12,9), 35.878 греко-католиків (на 1000 мешканців тільки 10,1), 56.103 православних

Перестуди

в нашій кліматі трапляються часто; але також часто помагає

Аспірина

Мала таблетка, а успішна. Можна її дістати у всіх аптеках 3/16 4-4

ся теж частинно масам, особливо в Голландії. Табор голландських інфляціоністів зростає дуже сильно.

Тривожні настрої передістаються до Франції. Міністри фінансів Мартенові поставили просто питання, що буде з франком, коли експеримент з бельгом властяться. Тверда постава Мартена — мовляв Франція ніщо не спровокує на девалюацію і вона астоїться цій психозі — викликала широкий резонанс у пресі, а біржі прийняли цю заяву з задоволенням. До того згідно з промовою прем'єра Фландена франц. карбівня приступає до карбування золотих монет. Щоправда практичного значення цей факт не буде мати, бо золоті монети ще довго не вийдуть в обіг, проте психологічне значіння воно може мати, вказуючи на „золоту звязність“ франц. уряду. Всетаки застановляє вістка, яку приніс часопис „Фінаншел Таймс“, що в банкових колах рахуються з недалекою загальною девалюацією „золотих валют“, після чого міжнар. конференція малаб устійнити новий паритет.

В. Н-вич.

Мусоліні у Стрезі.

ОТРЕЗА, 10. 4. ПАТ. Точно в год. 12-й вполудне прилетів до Отрези Мусоліні гідропланом „Сесто Календе“ wraz з державними підсекретарями: для пропагандових справ гр. Чіапо і закордонних справ Сувічем. Гідроплан окружив острів і осів на острові Ісола Бела, де в палаті Боромео замішав Мусоліні і де відбудуться наради трьох прем'єрів. На палаті повіває державний прапор і великий блакитний прапор зі золотим лікторською відавкою. Цей прапор є гербом Мусоліні. Ціле місто і готелі над озером прибрані прапорами. Городники в поспіху зикінчують праці в парках і надбережних окверах, покритих квітучими кущами. Здоваж побережжя машерують відділи фашистської молоді, яка прийшла привітати Мусоліні.

Всі готелі переповнені. Французька і британська делегація замовили кімнати в готелю Боромейських островів, де замішав теж члени італійської делегації.

Преса пише, що в нарадах візьмуть участь: італійський амбасадор у Лондоні Гранді, британський амбасадор у Римі Дрюмонд, французький амбасадор у Римі де Шамбреж. Нині рано виїхав до Отрези італійський амбасадор ді Кустоца. Британська делегація приїде завтра. Французька делегація приїде нині в кц. 10.15 вночі.

Присилайте передплату!

НАСІННЯ

городовини, господарські і квітлові, огородниче приладдя, засоби до поборювання шкідників

Львів, Трибунальська 3
Телефон 255-70. 9/6 2-2

Е. ФРЕЕГЕ

Перші мешканці концентраційного табору в Голландії.

АМОТЕРДАМ, 10. 4. ПАТ. У форті Русвік, на південь від Утрехту створили концентраційний табір для приврх чужинців. Вчора замкнули

перших інтернованих оімох комуністів з Німеччини.

Прем. Фланден і мін. Ляваль виїхали до Стрезі.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. Нині в год. 9.30 виїхали до Отрези прем. Фланден і мін. Ляваль в цілому делегацією.

Весілля прем. Герінга.

В середу, 10. квітня ц. р. відбувся шлюб прем. Герінга з артисткою державного театру Емою Зопеман. У вівторок пополуноді молоді приймали в палаті Герінга дуже багато осіб, які склали їм подарунки. Герінг подарував своїй дружині діамант з 35 самоцвітів, вартості 100 тисяч марок. Відомий композитор Ріхард Штраус передав Герінгові рукопис опери „Арабеля“, делегація старшин райхсвері і маринарки люксембурзької вартості 300 тисяч марок, Люфтваффе літак, обитий багряним сафіаном, вартості 180 тисяч марок. Союз забезпечених товариств уфундував 50 премій по 500 марок для дітей — дівчат, яких хресними батьками буде Герінг з дружиною.

Усіх дарунків і делегацій годі вчислити. Вчора ввечері відбулась теж святкова вистава в Опері тільки для запрошених гостей. Після вистави прем. Герінг зі своєю нареченою приїжджав з балкони опери похитувати пробовних відділів. У середу поліція замкнула сильним кордоном всі вулиці, якими їхав прем. Герінг з нареченою до шлюбу. Здовж цих вулиць 33 тисячі членів пробовників утворили шпалір.

Ратуш потанув у квітах і державних прапорах. Над ратушем кружляли весь час літаки. В год. 11.15 передполуднем прем. Герінг поїхав в гарній лімузині по свою наречену. Опісля відїхали до будинку канцлера, де ждали на молодих канц. Гітлер і міністер оправедливости Керль. В год. 12.15 молодята зі свідками і весільним почетом приїхали до ратуша, де в присутності бурмістра Сама підписали шлюбний документ. В год. 1-й вполудне відбувся ще шлюб в спеціальній катедрі, який давав єпископ Мілер.

Весілля закінчилось величавим бенкетом для 400 осіб у готелі „Кайзергоф“.

Бандитизм серед большевицької молоді.

МОСКВА, 10. 4. ПАТ. Головний прокуратор ООСР заявив большевицьким журналістам, що поведе безоглядну боротьбу зі злочинністю молоді згідно з постановами декрету, який вводить кару смерті для малолітніх.

Прокуратор запевняв, що до злочинності намовляють малолітніх вороги большевицького режиму і тому це є боротьбою проти большевицької правоти.

Люди, що терплять на запертя стільця і получене з цим перекривання органів підчеревя, удари крові до голови, болі голови і биття серця, як також терпіння болони кишківника, недугу відходової кишки, гемороїди і фістули, пють по чверть склянки природної гіркої води **Franciszka-Jozefa** зранку і ввечері. — Поручають її лікарі.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Хто перший відвідає український магазин взуття „Так“, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 8-10

— На свята найдешевше джерело закупки першої якості вудження і мяса, волового, телячого, вепрового в нововідкритих м'ясарських склепах „Центросоюзу“ при вул. Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175. Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— Пригадуємо, що 12. квітня 1935 (п'ятниця) в год. 6. ввечері відбудуться Загальні Збори Товариства Українсько-руських Правників у Львові в домі Тов. Українська Бесіда (Народній Дім). — Головна Рада. 1348

— Сезон у Черчі. Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіст, ісіхас, проволочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340а 1-5

— 3 Українського Лікарського Товариства. В п'ятницю 12. квітня в год. 19. відбудеться у домі Товариства при вул. Підвалля 7, І. реферат д-ра Т. Бурчаківського: Звіт діяльності Лікарської Палати. 1351

— Дискусійний діялог переведуть 14. ц. м. в год. 6. веч. у залі „Молодої Громади“ (Народня Гостиниця І. п.) М. Рудницький і д-р М. Гнатюк на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?“ Ввечір улаштує „Тво письменників і журналістів“: аспіри вілний і для нечелєка.

— Українська п'яністка в радіо. У вівторок 16. квітня ц. р. в год. 16.45 попол. відбудеться у львівському радіо фортепіанний речиталь відомої нашої п'яністки Надії Біленької-Лаврівської. Аудиторія триватиме 20 хвилин. У програмі твори Скотта, Дебіссі і Рахманінова.

— 3 прогулянок т-ва „Основа“. Після звидження цілої низки українських культурно-освітніх та економічних установ, прийшла пора на наймолодше дитя нашого рідного промислу. Понад 40 членів т-ва „Основа“, що цікавляться розвитком рідного українського промислу, звиділо недавно фабрику цукорії „Луна“, що є власністю „Суспільного Промислу“. Цікаво і просто зі здикуванням слухалось фактових пояснень та історії розвитку цієї нової станиці. Хоча щойно два роки праці має вона за собою, бореться з поважною конкуренцією і має проти себе жидівських купців, то всежтаки зуміла „Луна“ як слід загосподаритись та розвинути своє підприємство. Екстензивність „Луни“ не лежить у тому, що в дотеперішніх льокалях їй за тісно, отже піднімає нові, не в тім, що ангажує надалі нові сили, даючи вартість праці нашим безробітним, що вибудувала власну сушарню цукорії в Жовкві, але саме в тому, що взялась вперше садити та плекати бурак-цукорію таки на нашій землі. Це мабуть однією своєрідною ділянкою нашого промислу, що в 100 проц. є самовистарчала. Наш селянин садить цукорію і має запевнений збуток по добрій ціні. Сирівець сушиться на місці, а сушення, перероблене у Львові, дає консументам добрий, здоровий та дешевий напитек. Про це мали змогу переконатись Основняне особисто, коли дирекція частувала їх опісля смачною казю-празинь. Пили її радо і з приємністю та захваловали її прекрасний смак. Спільна знімка під будинком, де міститься „Луна“ закінчила цю цікаву прогулянку.

— Святочні ферії у школах. Кураторія львівської шкільної округи зарядила: У школах, які святкують римо-кат. свята святочні ферії триватимуть від середи 17. квітня включно до посвяточного вітвірка 23. квітня включно. Наука пічнеться в тих школах 24. квітня. Тому що день 24. квітня припадає на середу по греко-кат. обряді, молоді греко-кат. обряду, яка доїжджає до шкіл, у яких святкують свята на основі римо-кат. обряду, треба звільнити того дня, себто 24. квітня і в дальших днях від науки аж до 1. травня включно. У школах, що святкують свята на основі греко-кат. обряду, святочні ферії триватимуть від гр.-кат. четверга, себто 25. квітня включно до 1. травня включно. У школах, які святкують свята на основі обох обрядів: римо-кат. і греко-кат. святочні ферії триватимуть від 18. квітня включно до середи після греко-кат. свят, себто до 1. травня ц. р. включно.

— Щедра допомога голодній Яворівщині. Дирекція Центросоюзу призначила на паску для голодної населення Яворівщини 500 кг. ковбаси і 50 кг. мила.

— Лайдацькі методи большевицьких публіцистів. У московських „Ізвестіях“ з дня 26. березня ц. р. читаємо в телефонограмі з Києва таку нікчемну замітку: „Сьогодні в зв'язі з відкриттям пам'ятника Тарасу Шевченку „Вісти“ публікують інтересний документ о лицемерстві запану українських націоналістів. Шпійон польської дефензиви й „учений“ К. Студинський в припадке откровенності розповідає в своїй брошюрі о том, як „почтили“ пам'ять Т. Шевченка в Львові“. Далі цитують „Ізвестія“ виїмок із брошури проф. Студинського, де говориться про те, як то львівський магістрат спротивився будові пам'ятника Шевченкові напроти домів Н. Т. ім. Шевченка у Львові. Цю замітку „Ізвестій“ зачитували ми на те, щоби показати, як виглядає „мораль“ большевицьких публіцистів, які ще перед трьома роками хвалили проф. Студинського, вважаючи його прихильником „пролетарської культури“, а тепер звуть його „шпійоном дефензиви“. Колись проф. Студинського вони використовували, а тепер подло копають.

— Охорона лісів у Карпатах. На зборах Польського Природничого Т-ва у Львові прийнято важні резолюції в справі охорони лісів у Карпатах. З уваги на те, що ліси зменшують небезпеку повіней, які винищують щороку величезні простори краю, збори зажадали, щоби: 1) забронити безоглядне вирубування лісів у Карпатах і на Підкарпатті; 2) заліснити негайно оголочені з лісів околиці; 3) створити фонд на наукові дослідження в Карпатах над впливом, який мають різні роди землі на якість води, що спливає гірськими потоками і ріками, та над геохімічними змінами; 4) створити технічну магістратуру для виладження плянів охоронних регуляційно-водних плянів. На цей фонд крім дотацій з державного скарбу слід призначити всі грошові карі за порушення закону про охорону лісів.

— Стягали безправні оплати з літників. Перед судом у Львові отанула ціла громадська хмара

з Рясни Польської під Львовом за те, що злирала безправно „літничні оплати“ з літників, які мешкали в присілку Лучки, що творить з Бруховичами одну кліматичну місцевість. Крім того брала безправно будівельні оплати і все разом ховала до власної кишені. Під закидом зловживань урядовою владою та спроневавання, що тривали п'ять літ, станули перед судом 6. начальника громади Мацей Ястшембський, його заступник Ян Дзеидзеляк, асесор Войцех Мазурчак і писар Міхал Грох, б. постарунковий.

— За комуністичну пляхту. Суд присяжних у Львові розглядав справу 19-літ. робітника Мошка Вайнтрауба і 21-літ. приватної уряднички Гені Адлер, що відповідали за комуністичну агітацію. Арештовано їх у січні ц. р. на вул. Газовій, як розвивали пляхту з комуністичними кличами. Адлерівну засуджено на 3 роки, а Вайнтрауба на 2 роки в'язниці.

— Зловживання в громадській господарії. Перед перемиським судом станули віт із Журавинці Максим і громадський писар Пятницький під закидом зловживань на шкоду громади. Вони довгі літ крали громадські гроші, покриваючи браки фальшивими квітами. Зловживань допускались так спритно, що контролю не могла їх викрити. На розправі не признаються до вини, викручуючись як мога. Розправа триває дальше.

— Краєва хроніка. Стрийський суд засудив Ядвигу Кравс на місяць арешту за образ польського народу. — Презеса „Звйонзку Івалідів Іа Николаєва засудив суд на 8 місяців в'язниці за спроневеріння. — У Городищі (Станиславівщина) отруїлися сільним квасом 15-літня Леокадія Щербан, дочка службовця спиртового монополю. Перед самогубством написала 40 листів до приятельок.

— Утопія чи дійсність? Фільми, грамофон і радіо — випадають останніх часів. сьогодні дуже важливі чинники новочасного життя, єдині від одного залежні і взаємно доповняються. І то не лише тепер, але й в самих початках свого існування. Колись, разом з телевізією вони творитимуть одну промислову та артистичну цілість. Це буде великий комплект, в так високому рівнем культури і цивілізації, що сьогодні не можемо цього собі уявити. Це буде осередок всіх можливих чинностей людського духа. Така новочасна ополука фільми, грамофону, радіа і телевізії створить світовий осередок всіх творчих сил. Радіо, чи там фільмова телевізія, дасть нам живе опрацювання, швидко і безосередно. Замість глядачів, часописів та книжок, будуть даватися „теле-друки“, які живим словом, репродукцією звуків, барвних образів, повідомлять нас докладно про все. Письменник майбутнього буде чарівником, поет буде виповідати свої поетичні надхнення при допомозі фантастичних знаходів. Театр та концерти прийдуть до нас до дому. Це будуть артистичні репортажі спортових змагань, на яких не будемо тиснутися на трибунах, але будемо обсервувати їх, сидючи на вигідному кріслі. Також нові, дійсно нові театри будуть окупчуватися переважно у радіових ролюоках. Тут будуть експериментувати чільні артисти зі світлом, барвою, музикою, драмою, літературою і чистою поезією, аж вікни почуюмо „танцюву сонату на електропіаніні“. А коли це нас не буде цікавити, то попросту вмикаємо малий гузик нашого апарату і будемо свідками подій на дно океану або найновіших дослідів і експериментів над атомами. Мікрокосм і макрокосм... А посередній людина, до якої так близько будуть ці два світи. І останній поет в найбільш глухій провінції не буде вже писати про місячну ніч: „соловейко співає, дерева пахнуть...“ але малюватиме свої фантазії повні адорного, ліричного чару і виповідатиме їх ваттами, амплітудами, хемічними вборами, логаритмами, сінусами і косінусами. Не буде жодних віддалів штуки. Не буде окремих правдивників. Буде вірцево організована велика цілість, окружена фактивцями. І внаслідок спільної праці будуть поставати артистичні твори блискучої краси. Так. Бо вже тепер нас не дивують успіхи телевізії. Вже тепер на нашу думку, книжки заміняють акустично звуковими кліпами або фільми, писателі виступають перед аудиторією, а не перед папером. Це речі недалекого майбутнього. Ми анаємо, що це буде раніш чи пізніш.

— Діти повинні зникати постійно полокати уста і чистити зуби. Ододем. Дезинфекційні прикмети Одолю хоронять зуби перед псуванням і спричинюють свіжий чистий віддих. Одолю це добродійство для зубів. В кожній краплі сила!

— ЗАПЕРТЯ. На підставі опії університетських клінік, ділання гіркої води FRANCISZKA JOZEFA є успішне і хоро радіо її викликають

